

Fialova vláda: je to na ručník do ringu! Píše expremiér Paroubek

- CZ24 News | 3. června 2023

ČESKO: Včerejší informace o tom, že se schodek státního rozpočtu za 5 měsíců tohoto roku vyšplhal už na neuvěřitelných 271,4 mld. Kč, je šokující.

Šokující pro každého, kdo se kdy zabýval státními financemi. V květnu se zvýšil kumulovaný schodek státního rozpočtu za jediný měsíc o dalších 71 mld. Kč, oproti zhruba 200 mld. Kč vykázaných jako deficit za první 4 měsíce tohoto roku.

Je to výsledek neumětelské politiky vlády Petra Fialy, v níž není jediný kvalifikovaný ekonom. Ministr financí Stanjura sám o sobě říká, že je elektrikář. Možná by to byla dobrá kvalifikace pro řízení nějaké energetické firmy (pokud vůbec), ale pro řízení státních financí je to naprosto nedostatečné. Vláda se dlouhodobě pouští do záměrů, na které prostě státní rozpočet nemá kapacitu. Mám tím především na mysli nárůsty zbrojních výdajů (z roku na rok to bylo dalších 30 mld. Kč nárůstu).

Systémově vláda tápe. Už nejpozději před měsícem muselo být přece jasné, že je potřeba zasáhnout. Hospodaření letošního rozpočtu bez zásahů v jednotlivých kapitolách státního rozpočtu, např. vázáním 10 procent provozních výdajů v každé kapitole (tak jak se to dělo v některých letech v minulosti), je neudržitelné. Fiala, Stanjura a spol. se však nejprve pustili do hospodaření příštího roku a dalších let se svým slavným tzv. konsolidačním balíčkem. Tento rok jako kdyby nebyl žádný problém. Zkrátka, nejprve měla přijít opatření na zmrazení některých výdajů státu v tomto roce a pak měla vláda přijít s konsolidačním balíčkem pro příští období. To, že sama sebe zahnila do slepé uličky a neřešila věci včas, zejména kvůli prezidentské volbě, aby neohrozila zvolení svého kandidáta, vládu teď trestá. Vláda je de facto na konci pololetí a složitý mechanismus státního rozpočtu, pokud se do něj zasáhne, pak to přinese efekty až po řadě měsíců. Je tedy otázka, co vlastně vláda může dělat. Nablblé nápady některých quazieekonomů např. na snížení platů veřejných zaměstnanců nebo zmrazení důchodů jsou úplně mimo mísu. Prostě tyto výdaje se dají změnit jenom změnou příslušných zákonů. A k tomu vláda nemá potřebný čas. Musí tedy tnout do živého v jednotlivých resortech a potlačit některé provozní náklady, např. jak jsem výše uvedl, vázáním jejich čerpání do konce roku. Před měsícem jsem ve svých komentářích varoval, že schodek státního rozpočtu za tento rok může dosáhnout nikoliv 295 mld. Kč, což je sama o sobě děsivá výše schodku státního rozpočtu, ale jeho skutečná výše se bude pohybovat někde mezi 350 až 400 mld. Kč.

Ministr financí se opájí myšlenkou, že se schodek v příštím období, tedy ve druhé polovině roku sníží přívalem „některých příjmů státního rozpočtu“. Stanjura očekává, že např. banky zaplatí ve windfall tax 33 mld. Kč. Banky si sice namastily kapsy, protože v souhrnu jejich zisky za minulý rok činily přes 100 mld. Kč, ale s letošním rokem už si, pokud jde o zisky resp., jejich redukcí nějak poradí. Zkrátka, Stanjurovi připlyne do státního rozpočtu v tomto příjmovém titulu jen několik málo miliard korun. To co je reálné, je dividenda od ČEZu a peníze z evropských fondů, ale nic víc.

Hospodářství státu stagnuje a vláda nedělá nic, aby povzbudila růst ekonomiky. Tlumí spotřebu obyvatelstva a svými záměry, které otevřeně deklaruje, vytváří všeobecně „blbou náladu“, takže lidé odkládají své nákupy do budoucna. Tedy alespoň pokud jde o spotřební předměty a předměty dlouhodobé spotřeby. Koupěschopnou poptávku pochopitelně dusí vysoké ceny zboží každodenní spotřeby, především potravin. Problémy však nejsou jenom v klesající spotřebě obyvatelstva, ale také v poklesu investic. Klesá také export, což se zatím nepromítá negativně do HDP jen díky tomu, že se

snížil dovoz zboží v důsledku klesající koupěschopnosti obyvatelstva.

Je to prostě začarovaný kruh „nehod“ a přehmatů, kterému vláda nejen, že nečelí, ale ona je vlastně svou činností nebo naopak nečinností ještě vytváří. Již loni na podzim Česká národní banka ještě pod vedením J. Rusnoka nastavila základní sazbu úroků na 7 procent, čímž vlastně utlumila investiční činnost malých a středních (zejména opravdu českých) firem. A nejen to, tím, že utlumila investiční činnost, vlastně zastavila modernizaci průmyslových odvětví země. Žádoucí robotizace, automatické a digitalizace může probíhat jen ve velkých firmách, které mají příjmy v eurech a můžou si půjčovat peníze od bank v eurech.

Jedním z mála makroekonomických ukazatelů, kterým se vláda chlubí, je nízká míra nezaměstnanosti. Nelze se ale zbavit dojmu, že vysoká poptávka po pracovních silách v průmyslových odvětvích je způsobena zpomalením modernizace těchto odvětví. Tomu napomohla tato vláda a zejména bývalé vedení ČNB, které politické síly spojené s touto vládou a vláda samotná v podstatě adoruje. Prostě neumětelství nad neumětelství.

Ekonomika státu snad od počátku šedesátých let nebyla nikdy v rukou takových diletantů jako nyní.

AUTOR: Jiří Paroubek

[ZDROJ](#)